

Metodické odporúčania
pre základné a stredné školy

AKO REFLEKTOVAŤ VO VÝUČBE VOJNU NA UKRAJINE

SPU ŠTÁTNY
PEDAGOGICKÝ
ÚSTAV

OBSAH

Ako reflektovať vo výučbe vojny na Ukrajine.....	2
Metodické odporúčania pre základné a stredné školy	2
Námety a aktivity	4
Prvý stupeň ZŠ	4
Druhý stupeň ZŠ a SŠ	5
Rozvoj empatie, tolerancie a demokratických hodnôt.....	5
Dezinformácie, falošné správy a propaganda	6
Vojna a konflikty	7
Vojna na Ukrajine.....	8
Všeobecné námety na aktivity	9
Návrh aktivity k téme vojny na Ukrajine.....	10

AKO REFLEKTOVAŤ VO VÝUČBE VOJNU NA UKRAJINE

Metodické odporúčania pre základné a stredné školy

Prebiehajúci vojnový konflikt na Ukrajine má dosah na každého žiaka. Môže v ňom vyvolávať strach, úzkosť či hnev, ktoré sa môžu prejaviť rôznym spôsobom. Úlohou školy je na to reflektovať. Učitelia a učiteľky by mali byť pre žiakov oporou, byť sprievodcami pri spracovávaní a zvládaní ich emócií. Zároveň by im však mali pomáhať vyznať sa v informáciách, s ktorými sú žiaci konfrontovaní. Je nevyhnutné, aby bol v rámci výučby vytvorený priestor na diskusiu o prebiehajúcom vojenskom konflikte a to aj v prípade, ak sa na ňu žiaci priamo nepýtajú. Spôsob, akým sa so žiakmi o téme rozprávať, závisí od ich veku a schopností. Postupovať môžete pomocou nasledovných odporúčaní, ktoré vám pomôžu lepšie uchopiť a zvládnuť aktuálnu situáciu:

1. **Skoordinujte sa s kolegami** a kolegyňami a spoločne si dohodnite, ako budete postupovať.
2. **Žiakov ubezpečte, že pocity, ktoré prežívajú sú normálnou reakciou** na výnimočnú situáciu, ktorá však skôr či neskôr skončí.
3. **Zaujímajte sa o to, čo si žiaci myslia.** Počúvajte ich a diskutujte o tom, čo vedia a ako sa o tom dozvedeli. Vytvárajte atmosféru dôvery a vzájomného rešpektu.
4. **Vytvorte priestor, aby mohli žiaci rozprávať o svojich pocitoch.** Uistite ich, že ste tu pre nich.
5. **Žiakom poskytnite pravdivé informácie primerané ich veku.** Oboznámte ich s oficiálnym postojom Slovenskej republiky a medzinárodného spoločenstva k útoku Ruskej federácie na Ukrajinu, ktoré sa zhodujú v tom, že Rusko je agresorom a Ukrajina sa bráni pred útokom. Bolo porušené medzinárodné právo. Vojna je zlo, ktoré treba jednoznačne odsúdiť. Vyvarujte sa alternatívnym interpretáciám udalostí.
6. **Vyhňte sa stereotypom a zovšeobecneniam.** Žiaci by mali vedieť, že za činy štátu nie sú zodpovední jeho bežní občania.
7. **Zvlášť citlivo pristupujte k žiakom, ktorí sú vojnou viac zasiahnutí** — majú príbuzných na Ukrajine alebo v Rusku, rodičov v ozbrojených zložkách SR, prípadne majú za sebou už predošlé traumy.

- 8. Neponáhľajte sa s učivom.** Zaraďte do výučby aktivity zamerané na diskusiu o aktuálnom dianí, na rozvoj empatie, súcitu, tolerancie, vzájomného rešpektu a demokratických hodnôt. Prehlbujte pocit spolupatričnosti a súdržnosť školského a triedneho kolektívu.
- 9. Rozvíjajte ochotu pomôcť.** Žiakov oboznámte s organizáciami, ktoré pomáhajú. Spoločne vymyslíte spôsob, ako sa môžete zapojiť.
- 10. Rozvíjajte schopnosť pracovať s informáciami,** rozlišovať fakty od názorov, spravodajstvo od dezinformácií a fake news. V prípade, ak žiaci prídu s kontroverznými postojmi z domu, postupujte citlivo a vyvarujte sa toho, aby ste dostali deti do konfliktu s rodičmi.
- 11. Úzko spolupracujte so školskými psychológmi a ďalšími odborníkmi** na zvládanie záťažových situácií. V prípade potreby sa obráťte na linky pomoci, alebo informácie vyhľadajte v materiáloch na vudpap.sk/krizova-intervencia.

NÁMETY A AKTIVITY

Zvládnuť súčasnú situáciu nie je jednoduché. Náročné a nečakané úlohy sú kladené aj na školy. Učitelia by mali na vzniknutú situáciu reagovať a ak je to potrebné, zmeniť aj obsah vyučovacích hodín. Pre učiteľov sme pripravili tipy a námety na aktivity. Podľa zamerania sme ich rozdelili do viacerých kategórií. Ponúkané aktivity je možné využiť v rôznych vyučovacích predmetoch. Ich využitie prekonzultujte v učiteľskom kolektíve a vzájomne sa dohodnite kto, kde a kedy ich do svojich hodín zaradiť. Všetky odporúčané aktivity sú voľne dostupné.

Prvý stupeň ZŠ

Metodická príručka **Farebná škola** (bit.ly/3M0ckwm) ponúka aktivity využívajúce zážitkové formy a metódy, ktoré sú hravé, ale aj vážne. Vedú žiakov k rešpektovaniu iných. Ukazujú, čo máme spoločné a dotýkajú sa aj citlivých tém. V zozname uvádzame výber aktivít, ktoré sú v súčasnej situácii najvhodnejšie, môžete však siahnuť aj po iných. Viacero odporúčaných aktivít pre žiakov 1. stupňa ZŠ nájdete aj v kategórii *Všeobecné námety a aktivity*.

Vybrané aktivity:

Pomáhame (str. 9 – 10)

Aktivita ponúka pohľad na rozmanitosť rodín a detí žijúcich na Slovensku. Zároveň zapája žiakov do aktívneho riešenia situácií, v ktorých sa vyskytuje nespravodlivosť alebo diskriminácia. Rozvíja toleranciu k ľuďom z iného kultúrneho prostredia.

Svet okolo nás (str. 14 – 17)

Pomocou ilustrácií a detských piesní sa žiaci oboznámia s pestrým životom v iných krajinách. Upriamuje sa pozornosť na to, čo máme, aj napriek kultúrnej odlišnosti, spoločné.

Na úteku (str. 22 – 27)

Aktivita na tému utečencov je realizovaná cez príbeh dievčatka zo Sýrie (texty sa dajú upraviť na ukrajinské reálie). Cieľom aktivity je práca s ľudskými emóciami a rozvíjanie schopnosti vcítiť sa do ťažkého príbehu rovesníčky z inej krajiny. Súčasťou sú ilustrácie, ktoré sa dajú využiť aj pri iných činnostiach, ktoré sa zameriavajú na rôzne emocionálne rozpoloženia.

Pestré susedstvá (str. 28 – 30)

Aktivita sa zameriava na utváranie stereotypov na základe nedostatočných informácií, napríklad stereotypov týkajúcich sa vzhľadu, rodu, veku či etnicity. Odkaz aktivity je v tom, že správanie každej osoby je ovplyvnené stereotypnými predstavami, ale je podstatné si ich uvedomovať a vedome s nimi pracovať.

Druhý stupeň ZŠ a SŠ

Rozvoj empatie, tolerancie a demokratických hodnôt

Existuje množstvo dostupných aktivít, pomocou ktorých dokážeme rozvíjať dôležité hodnoty a postoje žiakov. V odporúčaní nižšie uvádzame niekoľko z nich.

- Metodická príručka **Farebná škola 2** (bit.ly/3M0ckwm) obsahuje aktivity pre žiakov 2. stupňa ZŠ. V súčasnosti je vhodné zaradiť najmä *Tatum a Povedzme nie nenávisti a predsudkom*.
- Príručka **Školy, ktoré menia svet** (bit.ly/3BZHRd7) je určená na občiansku, mediálnu a hodnotovú výchovu a vzdelávanie pre základné a stredné školy. Obsahuje desiatky scenárov vyučovacích hodín a aktivít. Tie sú využiteľné nielen na etickej výchove a občianskej náuke, ale aj na hodinách dejepisu či slovenského jazyka a literatúry. V príručke ich nájdete v kapitolách *Od komunity po svet a Filozofia a filozofovanie*.
- **Hodnotové strety hrou** (bit.ly/3JZAN3g) pozostávajú z takmer 50 rôznych hier a skupinových aktivít určených pre scitlivovanie stretov hodnôt v rôznych kultúrach, v oblasti spravodlivosti, demokracie, rodovej citlivosti či tolerancie k inakosti.
- **Výchova k tolerancii hrou** (bit.ly/3voF387) ponúka desiatky hier zameraných na scitlivovanie, potláčanie predsudkov, rozvoj sociálnej spravodlivosti, kritického myslenia a náboženskú toleranciu.
- **Online živá knižnica EDUMA** (onlinezivakniznica.sk) umožňuje sledovanie video príbehov, ktoré sú autentickými výpoveďami ľudí, ktorí žijú s hendikepom, museli utiecť pred prenasledovaním alebo vojnou, sú inej etnicity, iného vierovyznania alebo vyrastali mimo svojej biologickej rodiny. Pre používanie portálu je potrebná bezplatná registrácia.

Dezinformácie, falošné správy a propaganda

Súčasná ruská propaganda (bit.ly/3BWwtyM)

Vzdelávací projekt JSNS českej organizácie *Člověk v tísni* ponúka krátke aj dlhšie filmy podporené metodickými materiálmi na priame využitie vo vyučovaní. Film a sprievodné materiály s názvom *U nás pomáhali taky* je paralelou súčasného diania na Ukrajine s inváziou do Československa v roku 1968. Vzdelávacie materiály obsahujú aj konkrétne ukážky súčasnej ruskej propagandy (nájdete ich pod názvom *Propagandistické lahůdky*). Propagande prostredníctvom štátom kontrolovaných médií v Rusku sa venuje film *Svět podle Russia Today* (bit.ly/3BVmb25).

Školy, ktoré menia svet (skolyktoremeniasvet.sk/metodicka-prirucka-2-cast/)

Príručka na občiansku, mediálnu a hodnotovú výchovu a vzdelávanie pre základné a stredné školy obsahuje desiatky scenárov vyučovacích hodín a aktivít. V aktuálnej situácii odporúčame najmä tie, ktoré sú zamerané na rozvoj kritického myslenia, odhaľovanie dezinformácií a propagandy. Aktivity sú využiteľné nielen na etickej výchove, občianskej náuke, ale aj na hodinách dejepisu a slovenského jazyka a literatúry. V príručke ich nájdete na stranách 62 až 84.

Učitelia proti dezinformáciám

Téma propagandy a dezinformácií je teoreticky spracovaná v zborníkoch organizácie *Slovak Security Policy Institute*, ktoré obsahujú viacero prípadových štúdií. Venujú sa témam ako sú radikalizácia mládeže, extrémizmus, mýty a fakty o migrácii, falošné správy a kritické myslenie. Oba zborníky sú na stiahnutie na odkaze [Učitelia proti dezinformáciám – Slovak Security Policy Institute](#).

Klamstvá a konšpirácie – príručka pre stredné školy (bit.ly/3lwdKN2)

Príručka vznikla ako kolektívne dielo novinárov a aktivistov, ktorí sa venujú sociálnym sieťam a fungovaniu dezinformačných médií. Je určená komukoľvek, koho zaujíma dianie na slovenskom Facebooku a techniky, pomocou ktorých je možné ovplyvniť názory ľudí. Môžu ju využiť aj žiaci slovenských stredných škôl ako doplnkový materiál na hodinách náuky o spoločnosti, informatiky alebo mediálnej výchovy. Príručka obsahuje okrem konkrétnych ukážok manipulácie aj niektoré praktické cvičenia a návody pre žiakov aj na to, ako rozoznať falošnú fotografiu alebo zmanipulovaný titulok. Príručka obsahuje aj návrhy na diskusie.

Zmudri.sk (zmudri.sk/kurzy)

Vzdelávacia platforma Zmudri.sk ponúka aj vzdelávacie videá na rozvoj kritického myslenia a odhaľovanie hoaxov. Videá vyhľadáte označením príslušnej kategórie vo filtroch stránky.

Kovyho mediální ring (jsns.cz/lekce/226333-kovyho-medialni-ring)

Mediálna gramotnosť je v súčasnosti veľmi dôležitá, jej kvalitná realizácia na školách však často stále absentuje. Pomôcť k zlepšeniu súčasného stavu môže aj projekt Kovyho mediální ring, ktorý vznikol v rámci českého programu Jeden svět na školách. Známý youtuber Kovy v ňom žiakov zoznamuje s mnohými aspektami médií a ich fungovania v praktických lekciami a úlohách.

Vojna a konflikty

Angažovaná čítanka (bit.ly/3vmDdoo): Čítanka pozostáva z úryvkov vybraných kníh a je súčasťou metodických materiálov programu *Školy za demokraciu*, ktorý koordinuje *Centrum komunitného organizovania* a platforma *Nie v našom meste*. Téma vojny sa venuje viacerým úryvkom, medzi najvhodnejšie patria nasledovné:

Prestali spievať (str. 52 – 54): Úryvok z knihy *Vojna, ktorá zmenila Rondo* je primeraný aj pre starších žiakov 1. stupňa ZŠ. Kniha od ukrajinskej autorskej dvojice sprostredkúva deťom tému vojny veku primeraným jazykom a v metaforách. Kniha je nielen citlivo napísaná, ale má aj vysokú literárnu kvalitu. V prípade, že ju máte v školskej knižnici, pracujte aj s aktivitami, ktoré sú k nej spracované na bit.ly/35f4i2b. Celá kniha v slovenčine vo formáte pdf je dostupná na stiahnutie: <https://bit.ly/3sxMGr1>. V anglickom a ukrajinskom jazyku je kniha na <https://bit.ly/3HmnEQ5>. Súčasťou stiahnutého súboru je aj dokument s prekladom knihy do slovenčiny. S knihou môžete pracovať nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry, ale aj na etickej výchove či občianskej náuke.

Anna Politkovskaja. Novinárka (str. 31 - 32): Text z knihy *Príbehy na dobrú noc pre rebelky* je krátkym príbehom novinárky, ktorá bola až do jej vraždy kritičkou ruských vojen. Okrem úloh, ktoré sú k textu v príručke ponúknuté, sa môžete so žiakmi zamerať na otázky týkajúce sa dôležitosti novinárskej práce počas aktuálnej vojny na Ukrajine. Fakty priamo z miesta činu prinášajú reportérky a reportéri „mainstreamových“ médií, zatiaľ čo tie „alternatívne“ tam svoje zastúpenie nemajú a len šíria dezinformácie z bezpečia ich pracovísk.

Pre žiakov gymnázií a stredných škôl je k dispozícii aj **Ľudskoprávna čítanka** (bit.ly/35vme8v). V jej druhej kapitole nájdete výber textov, ktoré sa venujú konfliktom, vojnám, ale aj extrémizmu. Sú v nej neľahké, ale dôležité texty, ktoré sa týkajú dávnejšej ale aj nedávnej histórie. Vo všetkých textoch ide o dôstojnosť a ľudské práva.

Na hodine je možné využiť aj známy **pacifistický prejav** v podaní Charlieho Chaplina vo filme *Diktátor*, ktorý je so slovenskými titulkami dostupný na bit.ly/35yknQc. Ak film nepoznáte, oboznámiť sa s jeho kontextom môžete na bit.ly/3MaqCdO. Metodika využitia prejavu v škole je v angličtine spracovaná na www.britishcouncil.sg/blog/speech-great-dictator-charlie-chaplin.

Podporné zdroje a návrhy aktivít k téme vojny na Ukrajine spracoval aj portál *Zmudri.sk*. Nájdete ich v dokumente na adrese bit.ly/3IwQBde.

Vojna na Ukrajine

Vo vyšších ročníkoch ZŠ a na stredných školách je potrebné venovať čas aj aktuálne prebiehajúcej vojne na Ukrajine. Tému zaradíte vhodným spôsobom do viacerých predmetov. Na každom z nich sa môžu žiaci pozrieť na súčasné dianie a na to, čo mu predchádzalo, z iného pohľadu. Škola nemá byť miestom straníckopolitického zápolenia či straníckopolitických kampaní, avšak musí vychovávať žiakov k životu v slobodnej spoločnosti, posilňovať v nich úctu k mieru, tolerancii a porozumeniu a naučiť ich rozpoznávať a odsúdiť agresiu, organizované násilie a porušovanie ľudských práv. Škola musí reagovať na aktuálne dianie vo svete a takto vážna situácia sa nedá prejsť mlčaním. **Na konci metodických odporúčaní je k dispozícii aj metodický návrh aktivity, ktorú sme vytvorili špeciálne k téme vojny na Ukrajine.**

Dejepis a geografia poskytujú priestor na bližšie oboznámenie sa s históriou a geografickými pomermi Ukrajiny a Ruska s dôrazom na ich vzájomné vzťahy. Historickú a geografickú pestrosť Ukrajiny zobrazuje súbor máp v článku na ČT24 (bit.ly/3KhMhzi). Na YouTube kanáli *Dejepis inak* nájdete relatívne krátke a informačne bohaté videá o vojne na Ukrajine (bit.ly/3HpBFwo) a o ceste Putina k moci (bit.ly/3tfijsF).

Vhodné je poukázať aj na paralelu s okupáciou ČSR v roku 1968 (bit.ly/3lu2Ebc). Viaceré materiály k téme nájdete aj v projekte *Jeden svet na školách* organizácie *Človek v tísní*, ktorý je opísaný v kategórii **Dezinformácie, falošné správy a propaganda**. Slobodu si dokážu vážiť najviac tí, ktorú o ňu niekedy prišli. Pochopiť život v totalite, ktorá na našom území zavládla po roku 1945, pomôžu žiakom aktivity z metodickéj príručky *Všetko malo byť inak* (bit.ly/3tcgRDm).

Žiaci gymnázií majú dostatočné jazykové zručnosti, aby mohli na hodinách **anglického jazyka** pracovať s anglickými videami a textami, ktoré sa venujú vojne na Ukrajine. Na internete je ich nespočetne. Odporúčame napríklad vzdelávaciu stránku *Lesson of the Day* od *New York Times* s názvom *The Invasion of Ukraine: How Russia Attacked and What Happens Next* (nyti.ms/3t6DzNe).

Sledovanie informácií z vojny na Ukrajine je možné využiť na **rozvoj mediálnej gramotnosti** naprieč vyučovacími predmetmi. Pracovať môžete s textami a videami dôveryhodných médií, s ktorými sa najskôr oboznámite a posúдите ich vhodnosť pre vekovú kategóriu žiakov. Kvalitne spracované mediálne pokrytie vojny na Ukrajine má napríklad ČT24 (ct24.ceskatelevize.cz).

Všeobecné námety na aktivity

- Spolu so žiakmi vytvorte, zozbierajte a odošlite pozdravy, darčeky a materiálnu pomoc pre ženy a deti z vojnou postihnutej Ukrajine na Slovensku. O podobe aktuálne potrebnej pomoci sa informujte u organizácií v zozname, ktoré sú uvedené na stránke ŠPÚ – odkaz na stránku je v ďalšom bode. Žiaci môžu písať listy a privítania svojim rovesníkom, ktorí našli bezpečie a dočasný domov na našom území.
- Zorganizujte v škole finančnú zbierku na pomoc Ukrajine a ukrajinským utečencom na Slovensku. Zoznam organizácií, ktoré túto pomoc realizujú nájdete na www.statpedu.sk/sk/aktuality/chcete-vasu-skolu-alebo-triedu-zapojit-do-pomoci-pozrite-si-prehľad-zbierok-humanitarnych-organizacii.html
- Žiaci zistia, ako na vojnu reagujú ich obľúbení športovci, speváci, celebrity alebo influenceri zo sveta, Slovenska a Ruska. Preskúmajú ich profily na sociálnych sieťach a svoje zistenia prezentujú spolužiakom. Z najzaujímavejších statusov je možné vytvoriť nástenku.
- Žiaci sa oboznámia so štátnou vlajkou a štátnym znakom Ukrajiny. Vlajky majú svoju symboliku – čo symbolizujú farby na ukrajinskej vlajke? Nechajte žiakov prichádzať s ich hypotézami, diskutujte o nich a následne im ukážte túto fotografiu: bit.ly/3sqSgve. Žiaci si môžu vlajku aj nakresliť a vyfarbiť. Venovať sa môžete aj štátnej hymne Ukrajiny. V čom je jej text podobný hymne Slovenskej republiky?
- Spoznajte so žiakmi ukrajinskú národnostnú menšinu na Slovensku. Aká je jej história, kultúra, špecifické zvyky či tradície? Využiť môžete publikáciu Štátneho pedagogického ústavu **Národnostné menšiny – zoznáme sa:** <https://www.minedu.sk/data/att/22335.pdf>
- Na hudobnej výchove so žiakmi počúvajte ukrajinské ľudové piesne alebo piesne súčasných hudobných interpretov z Ukrajiny. Poľahky ich nájdete na internete.
- Poznajú žiaci slávnych alebo známych Ukrajincov? Nechajte žiakov pracovať v skupinách a vyhľadať o nich zaujímavé informácie na internete.
- Čo máme s Ukrajinou a Ukrajincami spoločné a čo odlišné? Žiaci vyhľadávajú, triedia a spracovávajú informácie z geografie, dejín, kultúry, tradícií, gastronómie Ukrajiny a porovnávajú ich so Slovenskom.

Návrh aktivity k téme vojny na Ukrajine

Prejav ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského občanom Ruska v predvečer invázie ruských vojsk na územie Ukrajiny

Pre koho je aktivita určená? pre žiakov 9. ročníka ZŠ, žiakov stredných škôl a gymnázií

Pomôcky:

- počítač s pripojením na internet, projektor a reproduktory
- video na YouTube so slovenskými titulkami: www.youtube.com/watch?v=jF_NT4_OdMk

Prečo aktivitu zaradiť do vyučovania?

Vojne predchádzajú aj slová, štátnické prejavy, verejné zdôvodnenia jednotlivých krokov. Prejavy politikov majú silu vyvolať nenávisť, ale aj vzájomný rešpekt a hľadanie spoločných riešení. Mnohé politické prejavy sa zapísali do histórie a ich poznanie patrí k všeobecnému prehľadu. Odrazu sme sa stali súčasníkmi veľkých dejín, ktoré sa odohrávajú v našej bezprostrednej blízkosti.

Námety na prácu s videom:

1. Žiakov informujte, že si spolu pozriete prejav, ktorý predniesol ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij v predvečer útoku Ruska na Ukrajinu (24. 2. 2022). Prejav bol určený pre obyvateľov Ruska a ukrajinský prezident ho predniesol v ruštine.
 2. So žiakmi si pozrite celý deväťminútový prejav. So slovenskými titulkami ho spustíte cez odkaz vyššie. Následne pracujte s navrhovanými otázkami a úlohami. Video môžete počas sledovania nachvíľu zastaviť v ľubovoľnej časti, pri ktorej sa žiaci potrebujú niečo opýtať.
- Aký je váš pocit z prejavu?
 - Čo je hlavným posolstvom prejavu Volodymyra Zelenského?
 - Čo myslíte, prečo sa ukrajinský prezident prihovára k občanom, a nie k politickému vedeniu Ruska? Dostal sa podľa vás jeho prejav k bežným Rusom? Ak nie, prečo?

- Aký je obsah a formálny štýl prejavu? Porazenecký, pokojný, panovačný, agresívny?
- Ktoré časti prejavu vás najviac zaujali alebo vás najviac zasiahli? Parafrázujte ich a zdôvodnite, prečo sú pre vás práve tieto časti prejavu dôležité.
- V závere prejavu ukrajinský prezident apeluje na ľudí v Rusku, aby vyjadrili nesúhlas s vojnou a pomohli ju zastaviť u nich doma. Tisícky Rusov sa proti vojenskej agresii svojho štátu skutočne postavili, protestujú v uliciach, sú aktívni na sociálnych sieťach a podpisujú petície. Čo myslíte, bude ich hlas vyslyšaný alebo skôr umlčaný? V čom je nesúhlas so štátnou mocou iný v Rusku v porovnaní so Slovenskom a inými demokratickými štátmi v Európe?

Doplňujúca úloha, ktorá vyžaduje hlbší prehľad o súčasnom dianí. Vhodné najmä pre SŠ:

- Ako hovorí ukrajinský prezident o vojne? Hovorí o politike alebo o ľuďoch a ich životoch? Ak ste videli prejav ruského prezidenta Vladimira Putina, pokúste sa ho porovnať s práve sledovaným prejavom ukrajinského prezidenta. V čom sa odlišujú, čo jednotliví prezidenti zdôrazňujú, ako a čím argumentujú?

Poznámka: Ide o silný emocionálny prejav prezidenta Ukrajiny. V prípade ak učiteľ či učiteľka spozoruje neštandardné reakcie u žiakov, odporúčame spoluprácu so školským psychológom, alebo poradenským zariadením.

Ďalšie otázky a úlohy:

- Poznáte nejaký verejný prejav zo súčasnosti alebo z minulosti, ktorý je pre vás inšpiratívny? Kto je jeho autorom a prečo vás zaujal? Stručne ho opíšte.
- Aké znaky má mať dobrý prejav? Je dôležitejší jeho obsah alebo forma?
- Diskutujte. Je možné medzi politické prejavy v súčasnosti zaradiť už aj statusy politikov na sociálnych sieťach? Majú silu ovplyvňovať spoločnosť, jej fungovanie a medziľudské vzťahy?
- Pokúste sa naformulovať svoj vlastný krátky prejav, ktorý má za cieľ podporiť ukončenie vojny. Výber jeho adresáta je na vás. Ak chcete, môžete sa prihovoriť slovenským politikom alebo slovenskej verejnosti.
- Ešte pred začiatkom videa môžete žiakom zadať úlohu postupne si zapisovať názvy miest a oblastí, ktoré v prejave zaznejú. Po zodpovedaní všetkých otázok ich vyhľadajú na mape. Prečo prezident spomenul práve tieto geografické lokality?